

DAINIUS ŽALIMAS

PREZIDENTAS – TEISINGAS VISIEMS!

PROGRAMA

Konstitucija įpareigoja Respublikos Prezidentą būti ištikimą Lietuvos Respublikai ir Konstitucijai, sąžiningai eiti savo pareigas ir būti visiems lygiai teisingą. Toks turi būti stiprios, šiuolaikiškos, veržlios ir kuriančios Lietuvos valstybės vadovas.

Būti teisingu visiems Prezidentu dabartinėmis nelengvomis mūsų valstybei sąlygomis pirmiausia reiškia tris principus — pagarbą, drąsą ir atvirumą. Jais vadovaujantis bus atkurtas laisvus piliečius telkiantis Prezidento institucijos autoritetas.

Tokiu Prezidentu įsipareigoju būti.

DRĄSĖ IR RYŽTINGA UŽSIENIO POLITIKA

Užsienio politika turi tarnauti šalies saugumo ir gerovės stiprinimui, teise ir teisingumu grindžiamos tarptautinės tvarkos kūrimui. Prezidentas turi užtikrinti drąsą, ryžtingą ir vieningą Lietuvos poziciją tarptautinėje arenoje. Aktyviai sieksiu, kad mūsų nacionaliniai interesai atsispindėtų strateginių sąjungininkų, ypač JAV, Vokietijos, Lenkijos, Baltijos ir Šiaurės šalių, darbotvarkėje bei būtų veiksmingai įgyvendinami kartu su jomis.

Mano prioritetai:

- **Lyderystė Europos Sąjungoje ir NATO** — Lietuva privalo būti ES ir NATO politikos formavimo smaigalyje: kalbėti vieningu balsu, aktyviai teikti siūlymus, ginti savo interesus naudodamasi narystės ES ir NATO teikiama galimybėmis. Svarbiausias Lietuvos interesus — visapusišką ir nuoseklią tarptautinės bendruomenės paramą Ukrainos savignybei nuo agresijos. Lietuvos lyderystė labai svarbi siekiant Ukrainos narystės ES ir NATO, Moldovos narystės ES ir transatlantinės integracijos perspektyvos, spartesnės Sakartvelo pažangos veiksmingos demokratijos įtvirtinimo bei europinės ir transatlantinės integracijos kelyje. Kad užsienio politika būtų sėkminga, turime būti vieningi ir tarptautinėje erdvėje kalbėti vienu balsu su Lietuvos strateginiais partneriais. Todėl palaikysiu nuolatinį ir visapusišką dialogą su Vyriausybe, Seimu, Užsienio reikalų ministerija. Diplomatai neturi tapti politinių kovų įkaitais, svarbios pozicijos strateginėse ambasadose neturi būti „išaldytos“ ištisus metus.
- **Laisvės gynimas** — teisės viršenybė, demokratija ir žmogaus teisėmis grindžiamas civilizacijos gynimas ir stiprinimas. Agresyvus karas prieš Ukrainą, Rusijos aljansai su Iranu ir Šiaurės Korėja bei kitais pasaulio autoritariniais režimais ir teroristinėmis organizacijomis, globalios komunistinės Kinijos ambicijos, diktatūrų stiprėjimas ir plėtra žymi naują pasaulio pasidalijimą: vienoje pusėje stovi liberalios demokratijos su sąjungininkais, siekiančios išsaugoti civilizuotomis taisyklėmis, žmogaus teisių apsauga, tarptautinės teisės viršenybė ir demokratinis valdžios legitimumas grįstą pasaulį; kitoje pusėje — jėga ir stipresniojo teise besiremianti Rusijos ir Kinijos bei jų remiamų tironijų ašis. Lietuvos nacionalinis interesus — veiksmingas prisidėjimas prie pastangų kurti ir stiprinti vieningą ir ryžtingą laisvą pasaulį nuo JAV ir Europos iki Australijos, Japonijos ir Taivano. Kad Europoje ir Lietuvos kaimynystėje nebūtų „juodųjų skylių“, būtina tęsti paramą Baltarusijos pilietinei visuomenei ir laisviems nuo rašizmo Rusijos demokratinės opozicijos lyderiams, derinant tai su Lietuvos nacionalinio saugumo užtikrinimo poreikiais. Turime reikalauti Rusijos ir Baltarusijos atsakomybės už agresiją ir kitus tarptautinius nusikaltimus, rašizmo („rusų pasaulio“ ideologijos) plataus tarptautinio pasmerkimo, specialaus tarptautinio tribunolo agresijai prieš Ukrainą steigimo, išaldytų Rusijos pinigų panaudojimo Ukrainos atstatymui. Negalime leisti pamiršti ir atsakingų už A. Lukašenkos režimo nusikaltimų žmoniškumui asmenų atsakomybės, skatinant taikyti universalios jurisdikcijos mechanizmus ir keliant specialaus tribunolo iniciatyvą. Mums gyvybiškai svarbu, kad tarptautiniuose santykiuose veiktų tarptautinės teisės viršenybė, nes ji yra pagrindinis mažesnių valstybių įrankis, kartu ir ES bei NATO veiklos principas.
- **Aktyvi ekonominė diplomatija** — negalime sėdėti rankų sudėję naujomis tarptautinės ekonomikos sąlygomis. Prezidento autoritetas leidžia dirbti, kad į Lietuvą būtų pritraukta daugiau vakarietišku įmonių, o mūsų verslui užsienyje atsidadytų kuo daugiau durų, be kita ko, ir naujose rinkose. Prezidentas turi ne tik kelti uždavinius Vyriausybei ir ambasadoms bei juos kritikuoti, bet ir pats imtis lyderystės ekonominėje diplomatijoje — padėti verslams užmegzti kontaktus su užsienio partneriais, kviesti gerus atlyginimus mokančias įmones į Lietuvą, siūlyti joms plėtros variantus, taip pat įspėti apie atrodančių patraukliomis ir greitai atsiperkančiomis investicijų riziką diktatūrai valdomose šalyse.

LYDERYSTĖ GYNYBOS POLITIKOJE

Daugelis sprendimų Prezidento kompetencijos srityse — valstybės gynybos ir užsienio politikos — yra neišvengiamai nulemti Rusijos tęsiamo agresyvaus karo prieš Ukrainą ir su juo susijusios sudėtingos geopolitinės situacijos bei hibridinio pobūdžio rizikos veiksnių. Prezidento lyderystė yra būtina, siekiant laiku ir deramai atsakyti į besikeičiančias karines grėsmes ir kitus iššūkius nacionaliniam saugumui.

Mano prioritetai:

- **Daugiau realaus dėmesio ir lėšų krašto gynybai:** Svarbiausia užduotis — sustiprinti Lietuvos kariuomenės ir kitų ginkluotųjų pajėgų kovinę galią, užtikrinti jos aukštą parengtį ir budrumo lygį, aprūpinti ją moderniausia, didelio tikslumo technologijų ginkluote, sukaupti šalies ir kolektyvinei gynybai būtinas atsargas, išvystyti tam reikalingą infrastruktūrą, taip pat plėtoti žvalgybos ir kontržvalgybos, kibernetinės paramos ir informacinių operacijų pajėgumus. Saugumo aplinkai toliau komplikuojantis, būtina stiprinti gynybos finansavimą — tam reikia nuosekliai didinti gynybos biudžetą ir nuo 2025 m. skirti ne mažiau kaip 3 proc. BVP krašto apsaugos finansavimui bei planuoti tolesnį jo didinimą. Esminė sąlyga atgrasyti priešą — užtikrinti kuo didesnę ir kuo spartesnę nuolatinę NATO sąjungininkių karių, ginkluotės sistemų ir technikos dislokavimą Lietuvoje. Tam reikia, neįsivieliant į ilgai trunkančias biurokratinės procedūras, užtikrinti sąjungininkėms reikalingą infrastruktūrą ir jos palaikymą.
- **Atsakingas ir veiksmingas gynybai skiriamų lėšų naudojimas:** Prezidentas privalo lyderiauti, inicijuojant ir priimant svarbius gynybos sprendimus. Ypač — dėl gynybai skiriamų pinigų panaudojimo aiškių prioritetų. Tam tikras vis didesnis BVP procentas krašto apsaugai neturi būti laikomas gėriu savaime, nesigilinant į tai, kam jis naudojamas. Atviroje diskusijoje su skirtingas nuomones turinčiais ekspertais ir pasitelkiant Valstybės gynimo tarybą turi būti rasti geriausi ir efektyviausi krašto apsaugos lėšų panaudojimo būdai. Be NATO sąjungininkių pajėgų dislokavimui būtinų lėšų, kitus gynybos finansavimo prioritetus turi lemti mokymasis iš karo Ukrainoje pamokų, kurios rodo, jog tradicinė karinė technika tampa vis labiau pažeidžiama šiuolaikinių karybos priemonių. Todėl daugiau lėšų būtina skirti išmaniajai, prisitaikančiai prie karo iššūkių ir didesnę efektą turinčiai ginkluotei — tikslesnei toliašaudei artilerijai, oro gynybos nešiojamoms ir raketų sistemoms, antidroniniams ginklams, bepiločiams orlaiviams, ypač santykinai mažai kainuojantiems, bet priešui apčiuopiamą žalą darantiems žvalgybiniais ir smogiamiesiems dronams, kibernetinės paramos įrankiams. Lietuva bus saugesnė, kai ne tik galės įsigyti kitur gaminamų modernių ginklų, bet ir pati juos kurs. Kartu su Vyriausybe turime padėti dar labiau sustiprėti Lietuvos gynybos pramonei. Jau dabar gaminame komponentus, naudojamus ginkluotėje — lazerius, optikos priemones, puslaidininkius, antidroninius ginklus. Žinoma, stipri ir patikima kariuomenė neįmanoma be vakarietiškos kultūros dvasia išugdytų vadų ir karininkų.
- **Gynyba — visų reikalas:** Šalia stiprios profesionaliosios kariuomenės Lietuva turi plėsti galimybes visiems to norintiems piliečiams prisijungti prie valstybės pasirengimo ginkluotai gynybai, taip pat atsako nekonvencinio pobūdžio grėsmėms. Būtina reikšmingai sustiprinti veiksmingos teritorinės gynybos pagrindą — Krašto apsaugos savanorių pajėgas ir ypač Lietuvos šaulių sąjungą, užtikrinant jų kiekybinį augimą (Lietuvos šaulių sąjungą iki dešimtmečio pabaigos turi sudaryti 50 tūkst. narių), geresnę aprūpinimą ir apginklavimą bei parengimą. Saugumo situacijai negerėjant, būtina rengtis visuotinės karo prievolės realiam įgyvendinimui kartu su alternatyviąja krašto apsaugos tarnyba, kuri turi suteikti galimybes šiuolaikinei gynybai panaudoti šią civilinio pobūdžio tarnybą pasirinkusių išsilavinimo potencialą.

NEPRIKLAUSOMI, PROFESIONALŪS IR ATVIRI TEISMAI

Teisė ir teisingumas yra šiuolaikinės valstybės pagrindas. Prezidento konstitucinė pareiga yra pagal savo kompetenciją įgalinti teismine valdžią, kad ji galėtų vykdyti teisingumą nepriklausomai, profesionaliai, efektyviai ir atsakingai. **To siekdamas vadovausiuosi šiais principais:**

- **Teismų nepriklausomybė** — nepajudinama vertybė. Tačiau teismų nepriklausomumas neturi būti suvokiamas kaip privilegija. Tai — instrumentas, skirtas tam, kad teisėjas galėtų profesionaliai atlikti savo darbą — tinkamai vykdyti teisingumą. Prezidento lyderystė taip pat turi būti nukreipta į pagarbos teismams ir jų priimtiems sprendimams didinimą visuomenėje.

- **Profesionalumas.** Prezidento konstitucinė atsakomybė — formuoti profesionalių teisėjų korpusą, kuris užtikrintų teisės viršenybę, tiesioginį Konstitucijos taikymą, viešojo intereso ir žmogaus teisių gynybą. Įvairiapusė patirtis, siekiant teisėjo profesijos, turi būti vertybė. Nuolatinis privalomas kompetencijos — tiek profesinės teisinės, tiek bendrųjų gebėjimų tobulinimas — turi būti neatsiejamas nuo teisėjo profesijos. Stagnacija nėra teisėjo profesionalo atributas. Priešingai, žengimas koja kojon su vis spartesniais pokyčiais, nuolat įgyjant naujų žinių, yra profesionalumo požymis. Tam būtina optimizuoti teisėjų darbo krūvius ir plėsti teisėjų privalomo mokymo modelį.
- **Realus ir veiksmingas teisingumas.** Šiuo metu yra laisvos maždaug 10 proc. teisėjų vietų, nes Prezidentas nerodo deramo dėmesio teismų komplektavimui. Todėl operatyvus viso teisėjų korpuso suformavimas bus mano veiklos prioritetas. Uždelstas teisingumas nėra realus teisingumas. Teisėjų atrankos skaidrinimas ir spartinimas, teisėjo profesijos patrauklumo didinimas, efektyvus bendradarbiavimas su Teisėjų taryba ir Nacionaline teismų administracija, įsiklausymas į kiekvieno teismų bendruomenės nario problemas yra atsakingo Prezidento požiūrio į jo konstitucinę atsakomybę šioje srityje elementai.
- **Atvirumas ir atskaitomybė visuomenei.** Teisėjai turi jaustis visuomenės dalimi, ir komunikacija turėtų tapti kiekvieno teismo, kartu ir kiekvieno teisėjo, darbo dalis. Žmonės bijo, atmeta, ignoruoja, nepasitiki tuo, ko nesupranta. Tad teismų sprendimai turi tapti ne tik žinomi, bet ir, kiek įmanoma, suprantami visiems to norintiems. Teismų uždarumas turi tapti negrįžtama praeitimi. Sieksiu, kad teisėjo veidas taptų visuomenės pasitikėjimo ženklu.
- **Atsakomybė.** Pasirinkta teisėjo profesija ir duota priesaika įpareigoja. Aukščiausių profesinių, etikos ir moralės principų laikymasis turi tapti kiekvieno teisėjo kasdienybe, o jų pažeidimas lemti griežtą atsaką. Todėl negali būti toleruojami teisėjų atvira nekompetencija ir apšvaistymas, pažeidimų dangstymas, korupcijos apraiškos.

KONSTITUCIJOS IR ŽMOGAUS TEISIŲ APSAUGA

Pagal Konstituciją, pagarba kiekvieno žmogaus orumui yra būtinas demokratijos elementas. Todėl kovosiu, kad būtų realiai ginamas kiekvieno žmogaus orumas, kad visi mūsų valstybėje jaustųsi vienodai svarbūs, kad išsiskindytų stereotipai ir baimės nekaustyti žmonių kūrybiškumo, kad būtų paisoma konstitucinio pasaulietinės valstybės imperatyvo. Gindamas Konstituciją, būsiu aktyvus teisėkūroje pasinaudodamas visomis tam Prezidentui suteiktomis konstitucinėmis galiomis — įstatymų leidybos iniciatyva, teise gražinti Seimui pakartotinai svarstyti jo priimtą įstatymą (veto teise), teise kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Vyriausybės aktų konstitucingumo patikros. Teisėkūros kokybė, ypač teisės viršenybės, teisėtų lūkesčių ir teisinio tikrumo reikalavimų paisymas, bus ypatingo mano dėmesio objektas.

Kiti mano prioritetai stiprinant atvirą pilietinę visuomenę bus šie:

- **Atvirumas ir tolerancija.** Valstybė turi veiksmingai vykdyti savo pareigą užkirsti kelią neapykantai: homofobijai, mizoginijai, antisemitizmui, taip pat smurto, kitokios prievartos ir diskriminacijos kurstymui. Ypatinga Prezidento atsakomybė — neleisti tarpti autoritarizmo ir totalitarizmo tendencijoms. Prezidento institucija formuos įvairovės, tolerancijos, atvirumo standartais grįstą žmogaus teisių politiką. Skatinsiu Seimą imtis efektyvių įstatymų leidybos priemonių ir reikiamų tarptautinių sutarčių ratifikavimo, tarp jų ir Stambulo konvencijos, kad būtų užkirstas kelias smurtui ir diskriminacijai lyties pagrindu. Pagarba žmogaus teisėms taip pat apima valstybės paramą jautresnėms visuomenės grupėms, be kita ko, įgalinant moteris, ginant geriausias vaiko interesus, visavertiškai integruojant neįgaliuosius, užtikrinant orią senatvę senjorams, šalinant diskriminaciją seksualinės orientacijos pagrindu.
- **Visų šeimų lygybė.** Konstitucijoje įtvirtinta visų šeimų lygybė, todėl imsiuosi veiksmų, kad nebebūtų žeminamos šeimos, kuriose auginami vaikai nesusituokus ar išsiskyrus tėvams. Raginsiu Seimą kuo greičiau susitarti ir įgyvendinti Konstituciją įstatymu pripažįstant bei apsaugant civilinės sąjungos (partnerystės) pagrindu sukurtus šeimos santykius.
- **Aktyvios pilietinės visuomenės stiprinimas.** Tokia visuomenė yra mūsų Konstitucijos preambulėje įtvirtintas siekis, nes ji yra valstybės stuburas. Todėl skatinsiu ir remsiu pliuralistinei demokratijai stiprinti ir žmogaus teisėms ginti skirtas iniciatyvas, be kita ko, didinančias visuomenės atsparumą dezinformacijai, karo propagandai, neapykantai, politiniam populizmui ir korupcijai, taip pat plėtojančias nevyriausybinių organizacijų veiklą ir socialinį solidarumą.
- **Lietuvos piliečių nebus per daug,** todėl palaikau referendumą dėl daugiabinės pilietybės ir sieksiu, kad draugiškose šalyse gyvenanti išeivija liktų mūsų valstybės dalimi. Kartu būtina iki minimumo sumažinti galimybes Lietuvos piliečiams turėti priešišką valstybių pilietybę.

- **Savivaldos ir bendruomeniškumo stiprinimas.** Konstitucija realiai neveiks ir žmogaus teisės bus deklaratyvios be stiprios savivaldos ir vietos bendruomenių, kuriose išugdomos laisvos ir kūrybingos asmenybės. Turi būti siekiama tolygios šalies regionų plėtros, veiksmingos Rytų Lietuvos regionų integracijos į šalies gyvenimą išsaugant ten gyvenančių tautinių bendrijų savitumą. Prireikus Prezidentas turi būti savivaldos ir vietos bendruomenių balsu kalbantis su Seimu ir Vyriausybe. Tačiau taip pat negali būti toleruojami „vietos kunigaikščiai“ ir oligarchizacijos tendencijos.
- **Aukšta politinė kultūra.** Konstitucija yra piliečių lygybės, o ne privilegijų aktas. Todėl valstybės institucijos turi prisiminti, kad jos tarnauja žmonėms, o ne atvirkščiai. Pagarba žmogaus teisėms ir lygiateisiškumui turi realiai būti ne tik Prezidento, bet ir kiekvienos kitos valstybės institucijos bei pareigūno veiklos pagrindu. Rodysiu tam pavyzdį desakralizuodamas Prezidento institutą — Prezidentas turi būti pirmas tarp lygių, o ne aukščiau kitų. Ginsiu kitų valstybės ir savivaldos institucijų, teismų, žiniasklaidos nepriklausomumą. Skatinsiu politinę kultūrą, kurioje nebūtų vietos teisiniam nihilizmui, korupcijai, melui, pažadų netesėjimui, nomenklatūriniam valdymo įpročiams, finansiniam neatsakingumui.

Tiesioginės Prezidento galios yra ribotos pagal Konstituciją pirmiausia Vyriausybei pavestose valstybės reikalų tvarkymo srityse, tačiau Prezidentas savo autoritetu ir nuomonės lyderyste privalo prisidėti prie žmonių svarbių klausimų sprendimo, telkti bendram darbui Vyriausybę ir kitas valstybės institucijas bei nevyriausybinių sektorių.

ATSAKINGA, Į ŽMOGŲ ORIENTUOTA SVEIKATOS IR SOCIALINĖ POLITIKA

Sveikas, išsilavinęs, kultūringas ir kūrybingas žmogus — valstybės sėkmingos ateities pagrindas. Sveikatos priežiūra ir socialinė rūpyba — žmogaus baziniai poreikiai, kuriuos užtikrinti Konstitucija įpareigoja valstybę. Senėjanti visuomenė bei augantys gyventojų lūkesčiai sveikatos priežiūrai ir socialiniai rūpybai kels rimtus iššūkius, kuriuos galėsime įveikti tik sistemiskai pertvarkę ir integravę šias sritis.

Todėl mano prioritetai yra šie:

- **Sveikatos ir socialinės politikos integravimas.** Sieksiu visų politinių jėgų susitelkimo ir susitarimo nacionaliniu lygiu dėl šalies sveikatos ir socialinės politikos ateities. Skatinsiu sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų glaudesnę integraciją panaikinant esamas „pilkas zonas“, šių paslaugų teikimą arčiau paciento, jo namuose. Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas, sauga ir kokybė turi būti užtikrinami šiuolaikinėmis vadybos priemonėmis bei moderniomis sveikatos priežiūros technologijomis pagrįsta, į paciento individualius poreikius orientuota sveikatos priežiūra. Ilgalaikis prioritetas turi būti teikiamas šeimos medicinos ir ambulatorinėms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms.
- **Postūmis sveikatos apsaugoje.** Lietuvos sveikatos sistema yra orientuota į įstaigų išlaidą, o ne į pacientus, specializuota pagalba jiems — ribota, netolygiai prieinama, egzistuoja didelės eilės. Kartu su medikų ir pacientų bendruomenėmis, Vyriausybe sieksiu, kad sveikatos apsaugai skiriami ištekliai būtų naudojami efektyviai, reformos turėtų aiškius ir suprantamus tikslus, įgyvendinimo terminus. Pasisakysiu už sveikatos apsaugos sistemos didesnę viešąją finansavimą, kuris artėtų prie ES šalių vidurkio, taip pat už papildomų privačių finansinių šaltinių pritraukimą. Tačiau kartu reikalausiu esminių pokyčių ir skaidrumo šiame sektoriuje, užtikrinant skaidrų ir efektyvų lėšų panaudojimą. Pasisakysiu už ženklų valstybės finansuojamą gydytojų, slaugytojų, slaugytojų padėjėjų bei kitų trūkstamų medicinos darbuotojų rengimą, taip pat už palankesnių sąlygų sudarymą asmenims privačiai finansuoti šias studijas. Remsiu sąžiningą asmens sveikatos priežiūros įstaigų konkurenciją, nepriklausomai nuo jų nuosavybės formos, skaidrią ir ekonominius skaičiavimus pagrįstą asmens sveikatos priežiūros paslaugų kainodarą.
- **Nulinė tolerancija korupcijai ir nelegaliems atsiskaitymams sveikatos apsaugoje.** Pasisakau ir pasisakysiu už nulinę toleranciją šiems giliai įsišaknijusiems sovietinio laikotarpio reliktais. Juos privalėsime išrauti su šaknimis. Turime sukurti medikams tinkamas darbo sąlygas bei užtikrinti orą atlygį už darbą, tuomet galėsime tikėtis jautresnės, paciento poreikius labiau atitinkančios sveikatos priežiūros. Tikiu posakiu „Laimingas medikas — laimingas pacientas.“
- **Psichikos sveikata — ištraukta iš podukros vietos.** Ištrauksiu iš paraščių psichikos sveikatos problemas. Sieksiu, kad ši sritis būtų deramai finansuota biudžete, psichikos sveikatos paslaugos turės tapti prieinamesnės senjorams, negalia turintiems tėvams ir vaikams, besilaukiančioms mamoms ir kūdikių tėvams.

- **Galimybės atverianti socialinė politika.** Šiandien Lietuva daug praranda dėl neišnaudojamo žmonių su negalia, senjorų potencialo. Imsiuosi lyderystės pakeisti valdžios ir visuomenės požiūrį, kad kiekvienas žmogus gautų tokią pagalbą, kuri leistų jam pasijusti savarankišku, oriu ir reikalingu kūrybingos atviros pilietinės visuomenės nariu. Skatinsiu įtraukiojo ugdymo ir užimtumo politiką, paslaugų prieinamumo didinimą žmonėms su negalia ir senjorams, taip pat veiksmingą skurdo mažinimo tikslų įgyvendinimą.

AMBICINGESNI TIKSLAI ŠVIETIME IR MOKSLE

Mano prioritetai:

- **Daugiau ambicijos švietime.** Pastaraisiais metais švietime trūko nuoseklumo ir ambicijos — būtini pokyčiai vyko lėtai ir chaotiškai, nesugebėta net sklandžiai startuoti su naujomis ugdymo programomis ir egzaminais, susitarti su mokytojais dėl atlyginimų. Imsiuosi lyderystės, kad švietimo sistemoje būtų kuo mažiau teisinio reguliavimo chaoso ir neefektyviai leidžiamų lėšų, taip pat kad daugiau būtų finansuojami mokytojai, švietimo pagalbą teikiantys specialistai, mokyklose būtų greičiau ir nuosekliau diegiamos švietimo technologijos ir inovacijos, mokytojai būtų laisvi mokyti, o ne pildyti pridėtinės vertės neturinčias lenteles. Mokytojo profesija turi tapti realiai, o ne deklaratyviai prestižine. Be to, būtina užtikrinti moksleivių teisėtus lūkesčius, kad mokymosi ir egzaminų tvarka nesikeistų netikėtai, staigiai ir neprognozuojamai, nedidėtų ir palaipsniui nyktų švietimo kokybės skirtumai tarp didžiųjų miestų ir regionų, būtų užtikrinta vadovėlių bei kitos mokymo medžiagos kokybė ir prieinamumas.
- **Saugios ir kūrybiškumą ugdančios mokyklos.** Bendradarbiaudamas su savivaldybėmis ir Švietimo ministerija sieksiu, kad mokyklos būtų saugi erdvė, išlaisvinanti mokinių kūrybiškumą, ugdanči jų atvirumą pasauliui. Tam reikės investicijų į vaikų neformalų ugdymą, daugiau palaikymo socialinį ir emocinį klimatą gerinančioms, tėvus ir visą mokyklos bendruomenę įtraukiančioms, gyvenimo įgūdžių, priklausomybių prevencijos programoms bei iniciatyvoms.
- **3 proc. BVP — mokslui ir tyrimams.** Ateities pasaulis priklausys mokslo ir technologijų lyderiams, todėl, dirbdamas kartu su Vyriausybe, mokslo įstaigomis ir verslu, sieksiu, kad Lietuva per 5–erius metus bent 3 proc. BVP skirtų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai. Remdamas aukštųjų mokyklų autonomiją, palaikysiu priemones jų teikiamo išsilavinimo kokybei gerinti ir studijų programų adaptacijai atsižvelgiant į technologijų pažangą, rinkos poreikius, valstybės, visuomenės ir tarptautinių santykių raidą.

TVARUS EKONOMIKOS AUGIMAS

Mano prioritetai:

- **Stabili mokesčių sistema.** Žmonėms ir verslui reikia paprastos, aiškios, stabilios ir nuspėjamos mokesčių sistemos. Geriau leisti verslui ir dirbantiesiems susigyventi su dabartine mokesčių tvarka nei nuolat minimaliais pakeitimais kurstyti žmonių nepasitenkinimą ir verslo nepasitikėjimą valstybe. Lietuvai būtina gerinti vartojimo mokesčių surinkimą, tačiau, vykstant globaliai konkurencijai dėl protų ir investicijų, tiek produktyvūs verslai, tiek dirbantieji neturėtų būti apkraunami naujais mokesčiais ar jau esančių mokesčių didinimu.
- **Mažiau nereikalingos biurokratinės naštos.** Skatinsiu valstybės institucijas sumažinti administravimo ir priežiūros kaštus verslui bei visiems žmonėms — iniciatyvūs, riziką prisiimantys asmenys turi koncentruotis į savo veiklos vystymą, o ne gaišti laiką, kad atliktų sudėtingas formalias procedūras. Valstybės politika turi atsigręžti į produktyvumo didinimą, verslo, gebančio mokėti didesnius nei vidutinis atlyginimus dideliame skaičiui darbuotojų, skatinimą.
- **Lietuva — Europos klimato politikos ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo lyderė.** Lietuvai ir pasauliui susiduriant su klimato kaitos iššūkiais, turime išnaudoti susidariusias galimybes sukurti daugiau darbo vietų ir tapti žaliųjų technologijų centru. Reikia daugiau valstybės institucijų susitelkimo ir nuoseklios politikos ne tik plėtojant žaliąją energetiką, bet ir vystant žiedinei ekonomikai svarbias technologijas, atnaujinant viešąjį transportą, žalinant miestus, saugant biologinę įvairovę ir siekiant užtikrinti gyvūnų gerovę. Turi būti realiai įgyvendinamas siekis iki 2050 m. Lietuvai tapti klimatui neutralia, žiedine ekonomika, taip pat būtina pažanga rengiantis įgyvendinti ir įgyvendinant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus.

ATVIRAS PREZIDENTAS IR PREZIDENTŪRA

Man labai svarbi data — Kovo 11-oji. Ji simbolizuoja atviros laisvų žmonių, o ne pavaldinių, visuomenės atgimimą. Konstitucijos principai, kad „Lietuvos valstybę kuria Tauta“ ir „Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“, taip pat lemia Prezidento pareigą būti atviram žmonėms ir empatiškam. Tik taip Prezidentas gali būti telkiančiu autoritetu.

- **Pasiekiamas ir empatiškas prezidentas.** Būsiu atviras ir pasiekiamas prezidentas. Nuolat pagarbiai, dalykiškai ir tiesiogiai bendrausiu su svarbiausiais valstybės pareigūnais, politikais, Vyriausybės nariais, žurnalistais, ekspertais, visuomenės lyderiais, tautinių ir religinių bendrijų atstovais — baigsis aukščiausių valstybės vadovų tarpusavio „nekalbadieniai“, asmeninėmis nuoskaudomis grįsti tarpusavio santykiai, artimos aplinkos žmonių protegavimas ir į nemalonę patekusiųjų baudimas, neliks į prezidentūros renginius nekviečiamų žmonių juodųjų sąrašų. Prezidentūra turi būti šiuolaikiška ir demokratiška, o ne priminti senovinį, intrigose paskendusį karaliaus dvarą. Savo komandą formuosiu atsižvelgdamas į dalykinės kompetencijos ir reputacijos, nuomonių pliuralizmo, lyčių lygybės principus.
- **Atverta visuomenei prezidentūra.** Nuolat lankysiu valstybės institucijas, bendruomenes, regionus, kad tiesiogiai matyčiau, su kokiais iššūkiais susiduria žmonės. Plačiai atversiu prezidentūrą visuomenei, moksleiviams ir studentams, nevyriausybiniams organizacijoms.